

Aan de voorzitter van het dagelijks bestuur van
Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland
Postbus 558
2300 AN Leiden

datum 25 januari 2021
zaaknr. 33186
uw brief van
uw kenmerk
behandeld
door I.Beelen
onderwerp Opbrengst participatie concept Regionale Energiestrategie
bijlage(n) 1. Zienswijze Kaag en Braassem concept RES Holland Rijnland d.d.18 mei 2020
2. Kansenkaart Kaag en Braassem

Geachte voorzitter,

Hierbij bieden wij u, naast de eerder verstuurde zienswijze vanuit de raad (zie bijlage 1), de opbrengst uit ons participatietraject met betrekking tot de (concept) Regionale Energiestrategie aan.

Algemene opmerking op de participatie

De benoemde opgaven in de energietransitie brengen voor veel inwoners en organisaties een nieuwe werkelijkheid. Dit maakt ook dat er een grote diversiteit is en dat er geen eenduidige conclusie is uit de participatie. Wel geven we u in deze brief mee wat het sentiment in de samenleving is, zodat dit, tezamen met de eerder verstuurde zienswijze vanuit de raad (zie bijlage 1), mee kan worden genomen in uw vervolgstappen.

Onderzoek energie- en warmtetransitie inwonerspanel

In de periode van eind september tot half oktober heeft er een onderzoek over energie- en warmtetransitie plaatsgevonden onder de leden van ons digitaal inwonerspanel. In totaal hebben 362 mensen deelgenomen aan de enquête (43% van de panelleden):

- uit deze raadpleging blijkt dat men duurzaamheid en de overgang van fossiele energiebronnen naar duurzame alternatieven, (zeer) belangrijk vindt. Respectievelijk 84% en 75% van de deelnemers van het inwonerspanel vindt dat we aan de slag moeten met duurzaamheid en de energietransitie;
- van de deelnemers ziet 42% het liefst duurzame opwek door zowel windturbines als zonnevelden, 17% heeft de voorkeur voor alleen zonnevelden, 7% wil alleen

windturbines en 22% is tegen grootschalige duurzame opwek binnen Kaag en Braassem;

- van de voorstanders van grootschalige opwek door middel van wind is 89% voor het plaatsen langs A-, N-wegen, spoor- en vaarwegen, bij zon is 80% voorstander voor het plaatsen op of nabij bedrijven- of industrieterreinen en 69% kiest voor het plaatsen langs A-, N-wegen, spoor en vaarwegen. Ongeveer de helft van de deelnemers vindt het interessant om zonnevelden te combineren op plekken waardoor andere problemen tegelijkertijd kunnen worden aangepakt.

Digitale bijeenkomsten “Roadshow”

Naast het inwonerspanel zijn vier digitale bijeenkomsten georganiseerd met als doel om over deze onderwerpen in gesprek te gaan met onze inwoners. In totaal hebben er 222 mensen meegekeken waarvan er 142 actief hebben deelgenomen in zogenaamde break-out-sessies.

Hierbij geven wij u een overzicht op hoofdlijnen:

Proces

Een deel van de bewoners realiseert zich heel goed dat er een opgave ligt vanuit het Klimaatakkoord en pleit voor opwek voor de lokale gemeenschap waarbij de opbrengsten ook lokaal terecht komen. Anderen staan hier lijnrecht tegenover, vanwege uiteenlopende redenen: ze twijfelen aan de opgaven, de noodzaak, de onderliggende cijfers of de wijze waarop die worden gebruikt. Ze voelen zich niet betrokken bij (eerdere) besluitvorming of vinden dat het Rijk een sturende rol moet hebben en niet de regio of gemeente.

Ambitie

Over de gestelde ambitie voor de regionale opwek wordt vooral opgemerkt dat de ruimte schaars is: er is ook woningbehoefte en Kaag en Braassem wordt, als landelijke gemeente, gezien als een belangrijk recreatiegebied voor de omliggende steden. De ruimteclaim voor duurzame opwek (zowel onder- als bovengronds) staat op gespannen voet of is (volgens anderen) niet te verenigen met de kwaliteit van het open landschap en de ligging in het Groene Hart. Anderen vragen zich af waarom de visie van de provincie op het Groene Hart niet is verwerkt op de kansenkaart.

Alternatieven voor zonne- en windenergie en voorkeur type opwek

Ondanks de uitleg dat voor de opgave tot 2030 gekeken wordt naar huidig beschikbare technieken, vragen veel mensen zich af waarom de focus alleen ligt op zonne- en windenergie. Zij zien goede alternatieven in de vorm van kernenergie, aardwarmte en warmte uit water. Als er al een keuze wordt gemaakt voor grootschalige opwek van duurzame energie door zon en/of wind, dan kiest de meerderheid voor alleen windenergie. Dit is een andere uitkomst dan die naar voren komt uit het inwonerspanel. Het feit dat een combinatie van zon- en wind zorgt voor systeemefficiëntie en lagere kosten, is een gegeven dat nog weinig gehoor vindt.

Overlast en gezondheid

Bewoners hebben hun zorgen geuit over eventuele gezondheidsproblematiek door schaduw- en geluidsoverlast van windturbines. Zij zien het liefst dat windturbines op grotere afstand van de woonkernen worden gezet dan nu de norm is.

Bedreiging dieren/natuur

Bewoners maken zich zorgen over de milieu- en natuurschade vanaf de productie tot en met het slopen van zonnepanelen en/of windturbines. Daarnaast zijn zorgen geuit over de eventuele impact van met name windenergie dicht bij vogelweidegebieden.

Lokale betrokkenheid

Bij het ontwikkelen en realiseren van windturbines en/of zonneweides is het belangrijk de inwoners en ondernemers uit te nodigen. De mogelijkheid om mee te denken en/of financieel deel te nemen (ook degene met een kleine beurs) wordt als belangrijk ervaren. Daarbij is er een nadrukkelijke voorkeur voor lokale initiatieven.

Capaciteit van het energienetwerk

De capaciteit van het energienetwerk is genoemd: enerzijds als belemmering maar ook als een kans. Het onderstation van Leimuiden is genoemd omdat hier nog ruimte beschikbaar is voor het aansluiten van zonne-/windenergie. In de kansenkaart zijn de huidige beschikbare ruimtes op het energienetwerk niet aangegeven.

Kansenkaart Holland Rijnland

In bijlage 2 ziet u de kansenkaart met opgehaalde voorkeuren en ideeën.

Input uit individuele gesprekken

De gemeente is benaderd met eigen initiatieven en/of eigen onderzoeken vanuit de inwoners. De meeste input sluit aan bij de uitkomsten vanuit het inwonerspanel en/of de digitale Roadshow. Er zijn twee uitzonderingen. Een enquête vanuit inwoners in Rijnsaterwoude laat zien dat een meerderheid tegen windturbines is en voorstander voor een compacte kerncentrale. De Energie coöperatie Leimuiden Duurzaam komt met een voorstel met zoekgebieden rond de kern Leimuiden.

Conclusie uit de participatie

Afgaande op wat is opgehaald uit de participatie zien wij een bevestiging van de eerder verstuurde zienswijze van de raad (zie bijlage 1):

- het belang van bescherming van het Groene Hart en het open landschap vanwege zijn unieke waarden. Wij bieden een groen recreatiegebied voor de inwoners uit de regio. Het open landschap moet vrij blijven van zonnenvelden. Wij zien kansen voor enkele clusters windmolens in het Holland Rijnland-gebied;
- het verduurzamen van ons energieverbruik vindt men over het algemeen belangrijk maar een meerderheid twijfelt of een gelijk deel van de regionale ambitie in ons open landschap zou moeten belanden. De urgentie wordt niet breed gedeeld;

- Het draagvlak is groot om aan de slag te gaan met voornamelijk het isoleren, besparen en het terugdringen van sluipverbruik.
- Ook is er draagvlak voor het benutten van grote daken van bedrijven, loodsen, schuren, stallen, etc. voor zonne-energie.
- Als er dan grootschalige opwek noodzakelijk is, dan is er een voorkeur voor:
 - o Nabij of op bedrijventerreinen kijken naar grootschalige opwek van energie (wind en/of zon).
 - o In het algemeen is er voorkeur voor duurzame opwek van energie door middel van wind langs de bestaande autowegen.
 - o Langs de A4, op de geluidsschermen, in de bermen, langs HSL, worden kansen gezien voor alleen zonne-energie.
 - o In aansluiting op de bestaande windturbines in Haarlemmermeer, zoeken naar mogelijkheden deze lijn te verlengen langs de A4 ter hoogte van Roelofarendsveen.
 - o Het principe 'lokale lasten en lokale opbrengsten' is vaak genoemd. Het financieel kunnen participeren van de (directe) omgeving in eventuele toekomstige projecten rondom zonne- of windenergie vindt men belangrijk.

Tot slot

Het opstellen van een RES 1.0, met inachtneming van de uitkomst van de participatietrajecten van alle deelnemende gemeenten zal een pittige opgave zijn. Wij begrijpen de complexiteit van de klus waar u nu voor staat. Wij rekenen er echter op dat u de opbrengst vanuit de eerder verstuurde zienswijzen vanuit onze raad en het participatietraject serieus zult nemen, zodat de inwoners die hebben deelgenomen zich ook gehoord voelen.

Mocht u naar aanleiding van de input vanuit Kaag en Braassem nog vragen hebben, kunt u contact opnemen met mevrouw I. Beelen. Zij is bereikbaar op ibeelen@kaagenbraassem.nl.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,	
de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
M.E. Spreij	mr. K.M. van der Velde-Menting